

Sygn. akt IV KO 120/21

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **D. Ś., K. B., D. W., P. J., R. P. i R. J.**
oskarżonych z art. 228 § 3 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 17 września 2021 r.
wniosku Sądu Okręgowego w R. z dnia 13 sierpnia 2021 r., sygn. akt II K [...],
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K..

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2021 r., sygn. akt II K [...], Sąd Okręgowy w R., wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie – w trybie art. 37 k.p.k. – innemu sądowi równorzędnemu sprawy D. Ś. i pięciu innych osób oskarżonych o czyny z art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i inne.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w przedmiotowej sprawie realna jest obawa zaistnienia w opinii społecznej przekonania co do braku obiektywizmu, które to przekonanie znajduje swoje odzwierciedlenie w treści dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. W ocenie Sądu obawa o bezstronne procedowanie w sprawie wystąpi u więcej niż znikomej części społeczeństwa i nie ma ona charakteru wyłącznie hipotetycznego.

Jak argumentował dalej Sąd Okręgowy w R. z osobowego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że zaangażowani w działalność przestępczą mogli być członkowie środowiska prawniczego regionu [...]: prokuratorzy, sędziowie, adwokaci, funkcjonariusze różnych służb, Policji.

W treści wniosku o przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu zwrócono także uwagę na wydźwięk sprawy w środkach masowego przekazu oraz względy techniczne w zakresie braku możliwości rozpoznania niniejszej sprawy w Sądzie Okręgowym w R.. Jak wskazano, Sąd ten nie posiada stosownego zaplecza technicznego do prowadzenia rozpraw, w których zasadniczą część dowodów stanowią materiały niejawne objęte najwyższą klauzulą tajności - „ściśle tajne”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zawarty w treści postanowienia z dnia 13 sierpnia 2021 r., sygn. akt II K [...], wniosek Sądu Okręgowego w R. o przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu zasługiwał na uwzględnienie.

W judykaturze Sądu Najwyższego wielokrotnie podnoszono, że przesłanka „dobra wymiaru sprawiedliwości”, która stanowi podstawę wystąpienia z wnioskiem określonym w art. 37 k.p.k., winna znaleźć zastosowanie w tych sytuacjach, w których istnieje zagrożenie realnego wpływu na swobodę orzekania lub stworzenia w opinii publicznej uzasadnionego (nawet jeśli jest ono obiektywnie nieprawdziwe) przekonania o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy w sposób bezstronny.

Tego rodzaju okoliczności wystąpiły w tej sprawie, a jej pozostawienie do rozpoznania w sądzie właściwym miejscowo – Sądzie Okręgowym w R., nie sprzyjałoby realizacji istotnego ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości celu, jakim jest potrzeba kształtowania w świadomości społeczeństwa przekonania o bezstronności sądu rozpoznającego daną sprawę.

Analiza treści uzasadnienia wniosku o przekazanie, także w jego części niejawnej, przez pryzmat materiałów zgromadzonych w tej sprawie, w tym i takich okoliczności, które wynikają z depozycji osób przesłuchanych w postępowaniu przygotowawczym, doprowadziła Sąd Najwyższy do wniosku, że rozpoznawanie sprawy przez sąd występujący z niniejszą inicjatywą mogłoby – niezależnie od jej wyniku – wywołać w opinii publicznej pogląd co do braku obiektywizmu po stronie składu orzekającego, przy

czym z uwagi na osoby objęte postępowaniem oraz jego przedmiot groźbę taką uznać należy za realną, a nie jedynie hipotetyczną.

Nie można natomiast zgodzić się z Sądem Okręgowym, który w ślad za sygnalizacją prokuratury zawartą w piśmie z dnia 7 czerwca 2021 r. odwołuje się do takiej okoliczności jak zainteresowanie sporawą ze strony mediów, czy też do względów natury technicznej.

Należy kategorycznie podtrzymać utrwaloną linię orzecniczą Sądu Najwyższego, w której wyrażono pogląd, że nagłośnienie sprawy w środkach masowego przekazu nie uzasadnia przekazania sprawy sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia z dnia 28 listopada 2002 r., IV KO 51/02; z dnia 13 grudnia 2002 r., III KO 53/02; z dnia 7 października 2004 r., V KO 68/04; z dnia 14 grudnia 2004 r., IV KO 63/04; z dnia 25 kwietnia 2007 r., IV KO 22/07).

Zastosowania regulacji zawartej w art. 37 k.p.k. nie uzasadniają także warunki techniczno-organizacyjne niesprzysługujące rozpoznaniu sprawy w sądzie właściwym miejscowo (*vide* postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1989 r., IV KO 23/89; z dnia 10 maja 2000 r., II KO 90/00, OSNKW 2000, z 5-6, poz. 48). Natomiast okoliczność związana z koniecznością rozpoznania sprawy w sądzie dysponującym salą rozpraw spełniającą standard do prowadzenia postępowania z wykorzystaniem materiałów o klauzuli „ściśle tajne” i w uwzględnieniu wykazu takich sądów zawartego w powołanym wyżej piśmie prokuratury skutkowałą przekazaniem przedmiotowej sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K., a więc sądowi położonemu w relatywnie najbliższej odległości od sądu miejscowo właściwego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.